

Synshemmede elever i videregående opplæring

- Hvilke fag velger blinde og sterkt svaksynte elever og hvorfor?
- Hvilken kompetanse får de?
- Hvilke problemer kan de møte?
- Hvordan kan vi som synspedagoger bidra til å redusere elevenes problemer?

Blinde og sterkt svaksynte elever velger slik:

- Mange velger allmennfag = tradisjonelle gymnasfag
- Noen har redusert fagkrets
- Noen bruker 4-5 år istedenfor 3
- Noen velger musikk.
- Noen velger yrkesfag = erhvervsfag = praktiske fag – herunder ofte helse- & sosialfag

Kompetanse

- Etter 1994: Ingen punktbrukere har gjennomført yrkesfag med noen form for omsettelig kompetanse.

Hvordan er valg og kompetanseoppnåelse av yrkesfag i andre land?

Får blinde og sterkt svaksynte tilrettelagt yrkesfag slik at de kan oppnå en omsettelig kompetanse?

Hvilke problemer kan elevene møte?

- Lite tilrettelagt opplæring
- Liten pedagogisk inkludering
- Liten sosial inkludering
- Behov for omvalg av fag/utdanningsprogram

God planlegging og forberedelse før start er grunnleggende for å motvirke problemer

- Gode og "riktige" valg
- Tilstrekkelige ressurser til eleven og til lærerne
- Godt forberedte lærere ved informasjon, veiledning og kurs

Hvordan kan vi som synspedagoger bidra til å redusere elevenes problemer?

I planleggingsfasen: God kontakt mellom synspedagog og relevante nøkkelpersoner og samarbeidspartnere - inkludert eleven selv, foreldre og sentral lærer/rådgiver fra grunnskolen.

Samarbeidet skal bidra til:

- Tilstrekkelig planlegging og forberedelse
- Tilstrekkelige ressurser til elev og lærere
- Hensiktsmessig bruk av ressursene
- Fagovergripende pedagoger på skolen:
 - * en koordinator
 - * en som skal følge opp elevens IT-bruk

Forebygging av sosial isolering

- Skolestarten er viktig – informasjon til medelever og til lærere til andre klasser
- Forberede eleven på hva som kan skje.
- Bygge opp elevens selvbilde og selvtillit.
- Forberede elevenes lærere på den sosiale siden – tiltak for å motvirke sosial isolering
- Pedagogisk inkludering kan bidra til sosial inkludering

Synspedagogens utfordringer

- Å bli hørt og tatt på alvor i planleggingsfasen
- Å ha tilstrekkelig kunnskap om videregående skole og dens muligheter (og om eleven)

Bruk av *ansvarsgruppe* for eleven anbefales. Elevens synspedagog innkalles da til 3-4 møter/år på skolen. Slik kommer synspedagogen uten videre på skolebesøk og kan da lett få kontakt med elevens lærere.

Utfordringer for ”det synspedagogiske systemet”

Gjennom skoleårene må eleven og lærerne kunne følges opp med eksperthjelp på områder der elevens synspedagog ikke har tilstrekkelig kompetanse - f.eks i mobilitet, IT, matematikk, naturfag og andre tilretteleggingskrevende fag og områder.

Har systemet denne kapasiteten?